

Het belang van vertrouwen voor de economie

Januari 2025

Inhoudsopgave

Wat is vertrouwen?	3
Vertrouwen en economische groei	4
Vertrouwen en levensgeluk	6
Vertrouwen en economische ongelijkheid	6
Hoe staat het met vertrouwen in Nederland?	7
Verdieping: Onderling vertrouwen	9
Verdieping: Vertrouwen in grote bedrijven	10
Blik op de toekomst: vertrouwen onder druk	11
Wat kunnen bedrijven doen om vertrouwen terug te winnen?	12
Literatuur	13

Voorwoord

PwC wil helpen vertrouwen te bouwen in de maatschappij. Dat is ons bestaansrecht, onze ‘purpose’. Vertrouwen is al 130 jaar, sinds PwC startte als accountantskantoor, het fundament onder onze dienstverlening. De Nederlandse accountant Theodore Limperg (1879-1961) verwoordde dat in 1926 heel fraai in zijn ‘Leer van het gewekte vertrouwen’ (box 1). Tegenwoordig biedt PwC niet alleen accountantsdiensten aan, maar ook belasting- en adviesdiensten. Daarvoor geldt evenzeer dat die als basis vertrouwen hebben.

Om bij te dragen aan vertrouwen in de maatschappij is het, zoals ook Limperg al schreef, noodzakelijk om inzicht te hebben in wat vertrouwen bepaalt en welke rol vertrouwen in de economie speelt. Dat onderzoeken we in dit essay.

Barbara Baarsma
Hoofdeconoom,
PwC Nederland

Agnes Koops-Aukes
Voorzitter raad van bestuur,
PwC Nederland

Box 1: Vertrouwen als fundament voor het beroep van accountant

“De normatieve kern van de Leer van het gewekte vertrouwen is dus deze: de accountant is verplicht om zijn arbeid zoo te verrichten, dat hij de verwachtingen, welke hij bij den verstandigen leek opwekt, niet beschaamt; en, omgekeerd, de accountant mag geen grootere verwachtingen opwekken dan door den verrichten arbeid gerechtvaardigd wordt.”

“De Leer verlangt dus van den accountant, dat hij in elk bijzonder geval vaststelt, welke verwachtingen hij opwekt; dat hij zich rekenschap geeft van den inhoud van het vertrouwen, dat hij bij de vervulling van elke specifieke functie opwekt. Daartoe is het noodig, dat hij een inzicht heeft in de factoren, welke den inhoud van dat vertrouwen bepalen.”

Bron: Limperg (1926).

Wat is vertrouwen?

Vertrouwen is de bereidheid afhankelijk te zijn van de integriteit of bekwaamheid van anderen, uitgaande van hun goede bedoelingen. In academisch werk wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘low- and high-radius trust’, dat wil zeggen vertrouwen in bekenden of mensen die op elkaar lijken en vertrouwen in volslagen vreemden (Knack, 2001; Uslaner, 2018). Het is vooral dit laatste type vertrouwen dat belangrijk is voor economische ontwikkeling en groei (Algan & Cahuc, 2014).

Vaak wordt dit maatschappelijk of onderling vertrouwen genoemd.¹ Het wordt gemeten aan de hand van een wereldwijd gebruikte standaardvraag. In de World Values Study (*WVS*) en vele andere enquêtes is die als volgt geformuleerd: ‘Vindt u over het algemeen dat de meeste mensen wel te vertrouwen zijn of vindt

u dat men niet voorzichtig genoeg kan zijn in de omgang met mensen?’ Deze vraagstelling leidt tot een score 1 (wel vertrouwen) of nul (geen vertrouwen).

In grote en complexe samenlevingen is de kans dat mensen elkaar niet kennen groter. Vertrouwen is dan essentieel om economische transacties tot stand te brengen. Zonder vertrouwen zou het screenen van de intenties van onbekenden, het controleren van hun gedrag, en het opstellen van allesomvattende contracten zo duur zijn dat economische transacties ontmoedigd worden (Zak & Knack, 2001). Als mensen elkaar vertrouwen is het mogelijk om economische transacties aan te gaan zonder die hoge transactiekosten te betalen, omdat mensen rekenen op de integriteit van hun wederpartij bij het nakomen van de overeenkomst.

¹ Daar waar in dit essay de term vertrouwen wordt gebruikt, gaat het om dit onderling vertrouwen, behalve als expliciet wordt aangegeven dat het gaat om vertrouwen in specifieke organisaties of instituties.

Vertrouwen en economische groei

Omdat vertrouwen economische activiteiten faciliteert, zijn samenlevingen met hogere vertrouwensniveaus economisch doorgaans meer ontwikkeld dan samenlevingen met lagere niveaus (Bjørnskov, 2012). Dat komt ook doordat een hoger vertrouwen maakt dat burgers en bedrijven met belastingen willen bijdragen aan het via de overheid leveren van publieke diensten. Zo zijn onderwijs en zorg essentieel voor de opbouw van menselijk kapitaal, en hoe meer menselijk kapitaal hoe beter een samenleving zich kan ontwikkelen. Iets soortgelijks geldt voor de aanleg van stroomnetten, wegen en dijken, omdat een goede infrastructuur essentieel is voor economische activiteit en ontwikkeling.

Een ander kanaal waarlangs vertrouwen kan bijdragen aan economische ontwikkeling is het kanaal van de politieke economie. Een hoger niveau van vertrouwen kan de publieke steun vergroten voor effectief economisch beleid, zoals activerende sociale zekerheid en flexibilisering van de arbeidsmarkt. Dergelijk beleid is moeilijker te implementeren in een wantrouwende samenleving (Algan & Cahuc, 2014; Graafland & de Gelder, 2023).

Vertrouwen is bovendien een belangrijke determinant van economische groei. Dit gebeurt in de eerste plaats via het spaar- en investeringskanaal. Wanneer mensen vertrouwen hebben in de stabiliteit van de economie en het financiële systeem, zijn ze meer geneigd om een deel van hun inkomen te sparen. Dit komt omdat zij vertrouwen hebben in financiële instellingen zoals banken en erop vertrouwen dat hun spaargeld veilig is en een redelijk rendement zal opleveren. Een hogere spaarquote zorgt voor een groter aanbod van kapitaal, wat essentieel is voor de financiering van investeringen (Zak & Knack, 2001; Matlhaku, 2024). Banken en andere financiële intermediairs kunnen de spaartegoeden omzetten in leningen voor bedrijven.

Niet alleen vertrouwen van spaarders in financiële instellingen is van belang. Dat geldt evenzeer voor het vertrouwen dat financiers hebben in innovatieve ondernemingen. Hierbij speelt moreel risico een rol doordat ondernemers vaak beschikken over informatie die potentiële investeerders niet hebben. Investeerders kunnen daardoor aarzelen om te financieren uit angst voor onbekende risico's of onethisch gedrag van de ondernemers. Wanneer investeerders vertrouwen hebben in de integriteit en betrouwbaarheid van een ondernemer, zijn zij eerder geneigd om potentieel risicovolle projecten te financieren (Algan & Cahuc, 2014). Banken kunnen bijvoorbeeld leningen verstrekken met lagere rentetarieven en minder strikte voorwaarden als zij vertrouwen hebben in de terugbetalingscapaciteit van bedrijven. Investeerders zullen meer risicodragend vermogen steken in partij die ze vertrouwen. Zo verlaagt vertrouwen de kosten voor die bedrijven om kapitaal te verkrijgen en stimuleert het investeringen in nieuwe projecten, onderzoek en ontwikkeling, en uitbreiding van de productiecapaciteit. Dat bevordert uiteindelijk economische groei.

Figuur 1 laat voor 88 landen de samenhang tussen vertrouwen en het bbp per inwoner zien. Vertrouwen is gemeten met de eerdergenoemde WVS-data (zie pagina 3). Bij het bbp is gecorrigeerd voor koopkrachtverschillen per land. De data tonen wat de theorie al voorspelde: hoe hoger het vertrouwen, hoe hoger het bbp per inwoner. De verklaringskracht van deze eenvoudige correlatieanalyse is met een R^2 van bijna 0,53 vrij hoog. Dat betekent dat ruim de helft van de variatie in het bbp per inwoner verklaard kan worden op basis van het vertrouwen. Het resterende deel van de variatie wordt veroorzaakt door andere factoren.

Vertrouwen en levensgeluk

Niet alleen op landen- maar ook op individueel niveau blijkt een hoger vertrouwensniveau samen te hangen met een hoger inkomensniveau. Economie gaat echter niet louter over financiële welvaart zoals gemeten met bbp of inkomen. Centraal staat welvaart in brede zin, zeg maar: levensgeluk. Vertrouwen blijkt ook daar positief mee samen te hangen (Graafland, 2023). Dit verloopt via verscheidene kanalen, zoals betere sociale interacties en sociale cohesie, sterkere gevoelens van erbij horen, minder complexe besluitvorming in het dagelijks leven en minder gewelddadige criminaliteit. Het positieve verband wordt bevestigd door biologisch bewijs, dat aantoont dat meer vertrouwen van anderen het oxytocineniveau² verhoogt en dat een gebrek aan onderling vertrouwen de delen van de hersenen activeert die het meest actief zijn bij pijn en afkeer (Algan en Cahuc, 2014).

Vertrouwen en economische ongelijkheid

Vertrouwen is een belangrijke schakel in het negatieve effect van ongelijkheid op economische groei. Hoe ongelijker een samenleving, hoe groter de kans op oneerlijk of misleidend gedrag in een transactie, en dus hoe lager het vertrouwensniveau (Alesina & La Ferrara, 2002). Dat werkt via twee kanalen (Gould & Hijzen, 2016). Ongelijkheid van uitkomsten (bijvoorbeeld inkomensongelijkheid) vermindert vertrouwen door de sociale afstand tussen individuen te vergroten, waardoor ze minder op elkaar lijken. Ongelijkheid van kansen werkt niet via dit kanaal van bekendheid en vertrouwdheid, maar vermindert vertrouwen via het kanaal van rechtvaardigheid en eerlijkheid. Als mensen de perceptie hebben dat andere groepen hun posities en privileges op een oneerlijke manier hebben verkregen, verlaagt dat het vertrouwen in die andere groepen.

Empirisch onderzoek laat zien dat het negatieve effect van verschillende ongelijkheidsmaten, zoals het armoederisico en het aandeel van de top 1% in het nationaal inkomen, op vertrouwen inderdaad negatief is (Gould & Hijzen, 2016). Ongelijkheid heeft een significant negatief effect op vertrouwen bij individuen tussen de 20 en 45 jaar. Boven die leeftijd neemt het effect af en is het niet meer significant. Een mogelijke verklaring voor de verschillende effecten naar leeftijd is dat ongelijkheid (of de perceptie van ongelijkheid) hoger is onder jongere individuen.

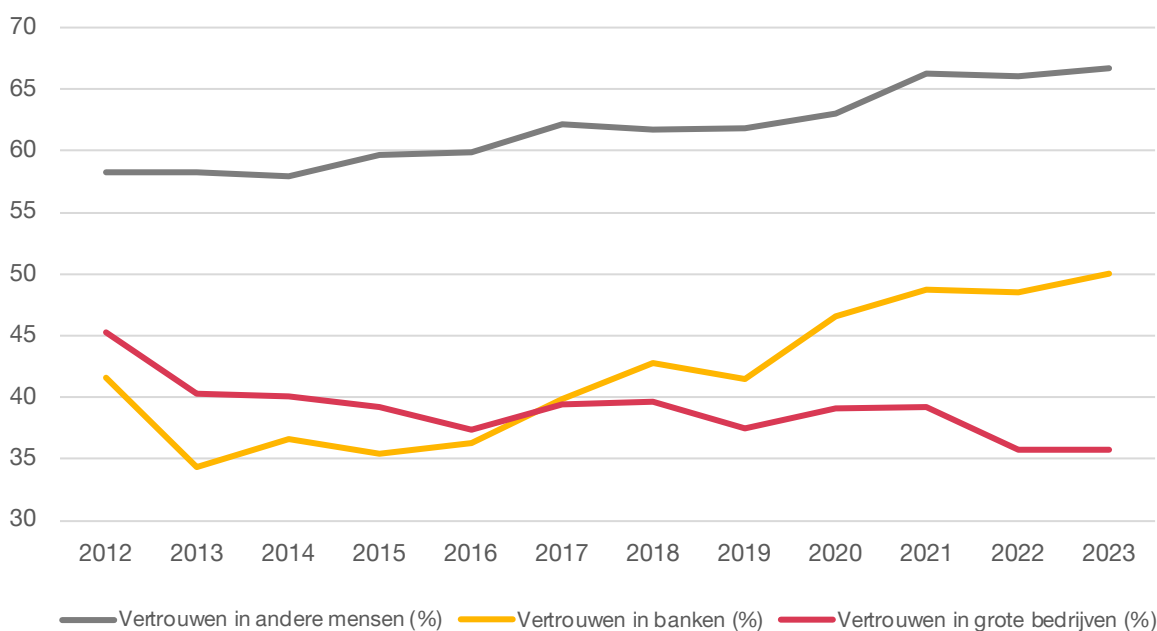
² Oxytocine is een hormoon en neurotransmitter dat een belangrijke rol speelt bij het verbinden van sociale contacten met gevoelens van plezier. Het speelt een centrale rol bij ouderbinding, vriendschappen en romantische interacties, evenals bij seksualiteit. Bron: Wikipedia.

Hoe staat het met vertrouwen in Nederland?

Uit metingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het aandeel mensen dat vertrouwen heeft in andere mensen in het afgelopen decennium is gestegen van 58,3% naar 66,7%. Daarmee behoort het onderling vertrouwen in Nederland tot de top 5 van 'high trust'-landen. Het vertrouwen in grote bedrijven is daarentegen gekelderd in de periode 2012-2022 (van 45,3% naar 35,8%) en bleef in 2023 op 35,8% steken (figuur 2). Banken winnen daarentegen het vertrouwen, dat ze in de nasleep van de financiële crisis verloren, stap voor stap terug en eindigen in 2023 op 50,0%.

De afname van vertrouwen in grote bedrijven is in deze periode groter dan in elke andere institutie in de CBS meting. Het vertrouwen in de Tweede Kamer daalt ook, maar minder, namelijk met 7,3 procentpunt tot 29,0%. Daarmee is de Tweede Kamer in 2023 de minst vertrouwde institutie, al scoren politici met 23,8% nog lager, maar wordt die score pas sinds 2016 gemeten. Niettemin stijgt het vertrouwen van burgers in de Europese Unie van 39,2% in 2012 naar 47,1% in 2023. De meest vertrouwde instituties zijn rechters (77,5%) en politie (77,4%) (figuur 3).

Figuur 2 Vertrouwen in andere mensen stijgt met ruim 8 procentpunt, terwijl het vertrouwen in grote bedrijven daalt met bijna 10 procentpunt (2012-2023)

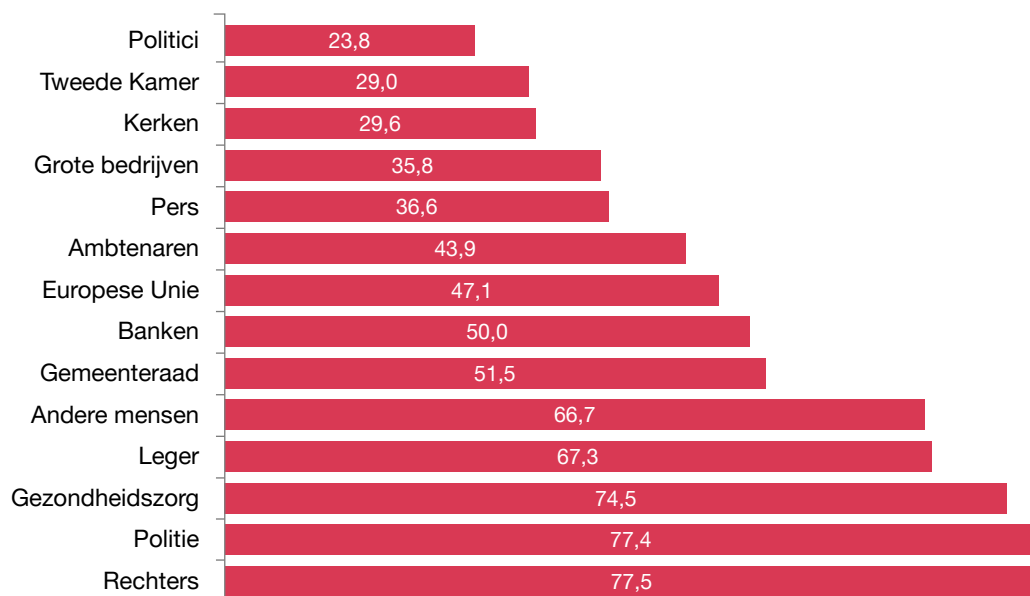

Bron: CBS Statline (2024), bewerking PwC.

Figuur 3 Het vertrouwensgat tussen de minst (politici) en de meest vertrouwde institutie (rechters) bedraagt is bijna 54%

(Percentage mensen dat vertrouwen heeft in andere mensen dan wel instituties, 2023)

Bron: CBS Statline (2024), bewerking PwC.

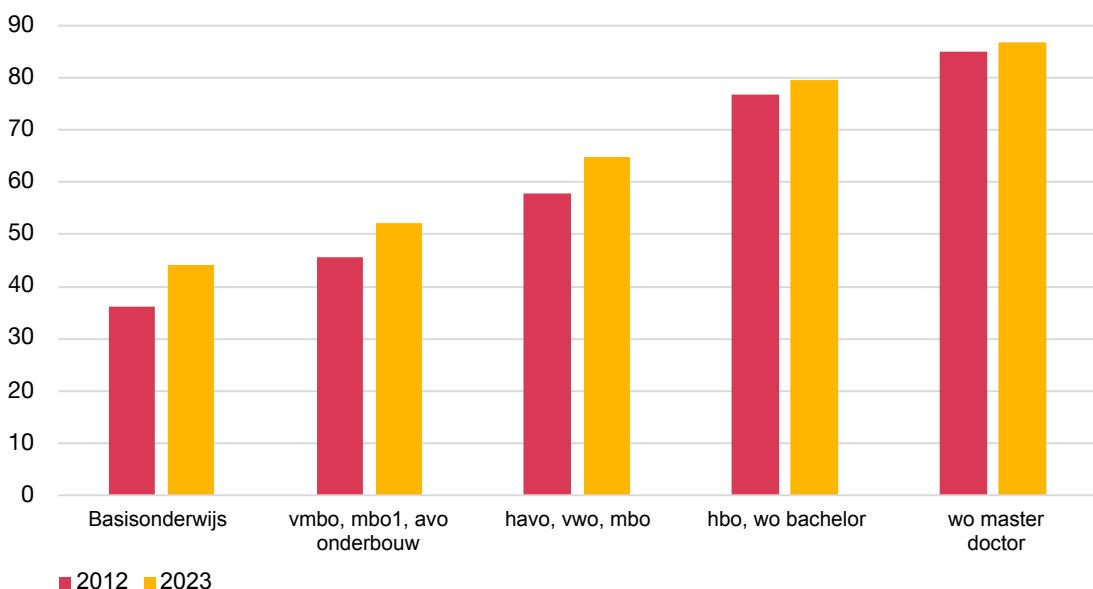
Verdieping: Onderling vertrouwen

Binnen sommige groepen hebben meer burgers vertrouwen in andere mensen dan in andere groepen. Dat verschil hangt niet samen met gender (66,5% voor mannen en 66,9% voor vrouwen in 2023) en ook niet met de mate van stedelijkheid (67,2% in zeer sterk stedelijk gebied versus 68,2% op het platteland). Vertrouwen in andere mensen hangt wel samen met leeftijd, al is dat niet louter een kwestie van oud versus jong. Het minste vertrouwen in andere mensen hebben 75-plussers en 15 tot 25 jarigen (60,7% resp. 61,3%), terwijl het vertrouwen van 55 tot 65 jarigen ruim 10 procentpunt hoger ligt (71,4%). Ook herkomst is een bepalende factor: inwoners geboren in Nederland met Nederlandse ouders hebben ruim 21 procentpunt vaker vertrouwen in andere mensen dan inwoners die buiten Europa geboren zijn (70,7% versus 49,3%).

Het allergrootste verschil is er echter tussen groepen met verschillende opleidingsniveaus (zie figuur 4). Terwijl 44,2% van de burgers met louter basisonderwijs aangeeft andere mensen te vertrouwen, is dat ruim 42 procentpunt hoger voor mensen met een universitaire opleiding (86,8%). Opvallend is dat het vertrouwen in andere mensen van hoger opgeleiden tussen 2012 en 2023 zo'n beetje constant is op een hoog niveau, terwijl het aandeel lager en middelbaar opgeleiden in deze periode fors meer vertrouwen heeft gekregen in andere mensen.

Figuur 4 Vertrouwensniveau verschilt het sterkst tussen opleidingsniveau

(Percentage mensen dat vertrouwen heeft in andere mensen, 2012 en 2023)

Bron: CBS Statline (2024), bewerking PwC.

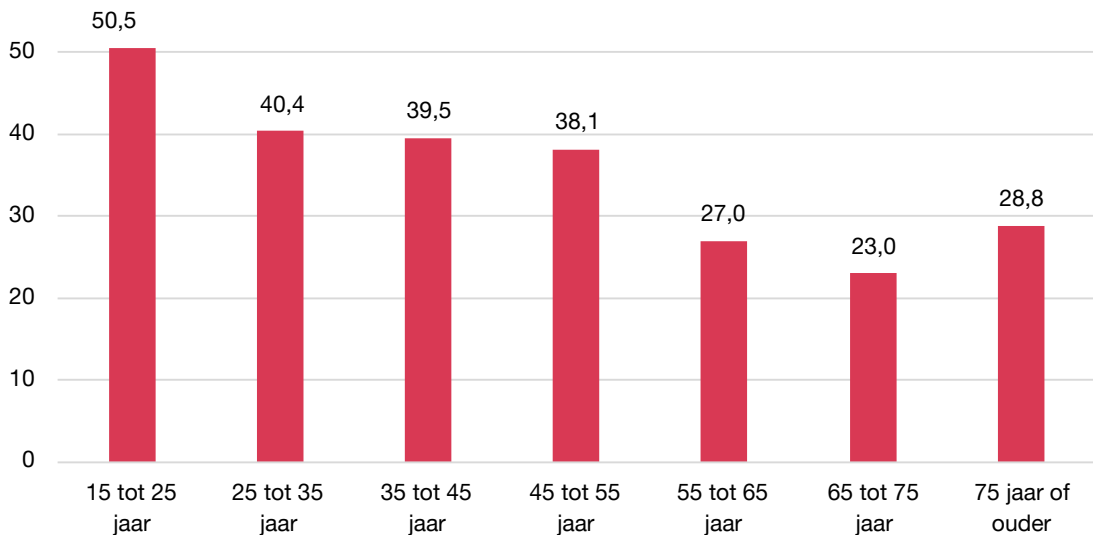
Verdieping: vertrouwen in grote bedrijven

Het aandeel burgers dat vertrouwen heeft in grote bedrijven hangt niet sterk samen met gender, herkomst, opleidingsniveau of de mate van stedelijkheid. Wel is leeftijd een onderscheidende factor. Figuur 5 laat zien dat jonge mensen eerder geneigd zijn grote bedrijven te vertrouwen dan ouderen. Het verschil tussen 15 tot 25 jarigen en 65 tot 75 jarigen is ruim 27 procentpunt. Jongeren hebben mogelijk minder negatieve ervaringen gehad met grote bedrijven, zoals fraude of milieurampen. Ook kan het feit dat jongeren doorgaans meer vertrouwd zijn met technologie een rol spelen, omdat grote bedrijven vaak actief zijn in de tech sector of veel werken met technologie.

Als we door de tijd heen kijken valt op dat het na 2012 vooral universitair opgeleiden zijn die vertrouwen verliezen in grote bedrijven (minus ruim 13 procentpunt), terwijl de afname voor mensen met alleen basisonderwijs veel beperkter is (minus bijna 4 procentpunt).

Figuur 5 Jongeren vertrouwen grote bedrijven vaker

(Percentage mensen dat vertrouwen heeft in grote bedrijven, 2023)

Bron: CBS Statline (2024), bewerking PwC.

Blik op de toekomst: vertrouwen onder druk

Het onderling vertrouwen is het cement in een samenleving, niet alleen omdat het economische groei aanjaagt, maar ook omdat het zorgt voor verbinding in tijden van polarisatie. Er is een viertal trends die het hoge niveau van vertrouwen in Nederland bedreigen. Deze trends beïnvloeden overigens ook het vertrouwen in andere ontwikkelde landen.

De eerste ontwikkeling is de toenemende ongelijkheid. In Nederland gaat het niet zo zeer om inkomensongelijkheid, want die is internationaal gezien laag en sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw vrij stabiel.³ De vermogensongelijkheid is sinds die tijd juist gestegen en is relatief hoog, zelfs als rekening wordt gehouden met pensioenbesparingen (Vicq et al., 2023; Arts & Pouwels, 2020). Verder staat vertrouwen onder druk door de toenemende kansenongelijkheid. Dat hangt samen met de arbeidsmarkt waar mensen met een vast contract veel zekerheden kennen, terwijl werkenden met een tijdelijke of flexibele arbeidsrelatie onzekerheid ervaren. Ook de huidige inrichting van het onderwijs vergroot kansenongelijkheid, onder andere door de vroege selectie, afnemende onderwijskwaliteit en de opkomst van private bijles (Inspectie van het Onderwijs, 2021).

De tweede trend is de toenemende diversiteit en etnische, taalkundige, religieuze en culturele heterogeniteit als gevolg van globalisering en toegenomen immigratie. Hoewel immigratie ook economische en culturele voordelen oplevert, kan het op korte termijn een nadelig effect hebben op vertrouwen doordat de sociale afstand tussen groepen erdoor toeneemt. Dit effect kan op langere termijn echter gedempt worden door toenemende interactie tussen mensen met verschillende culturele achtergronden. Dat zorgt voor een geleidelijke aanpassing van overtuigingen, het herzien van vooroordelen en een groeiende vertrouwdheid tussen groepen die voorheen ver van elkaar af stonden.

Ten derde kunnen de elkaar snel opvolgende technologische ontwikkelingen het vertrouwen tussen mensen onder druk zetten. Uit enquêtes blijkt dat individuen het gevoel hebben dat de risico's van nieuwe technologieën niet voldoende worden afgedekt door bedrijven en overheden, met name als het gaat om bescherming van persoonlijke gegevens en privacy (PwC, 2023). Als plannen om die risico's in te perken ondermaats zijn of niet goed worden gecommuniceerd, kan innovatie het vertrouwen verder aantasten, juist ook in overheden en bedrijven.

Een laatste trend is de toenemende geopolitieke instabiliteit als gevolg van handelsconflicten en oorlogen (waaronder in Oekraïne en het Midden-Oosten). Dit kan leiden tot polarisatie binnen en tussen landen, wat de sociale afstand binnen samenlevingen vergroot en onderling vertrouwen doet afkalven.

Ons onderlinge vertrouwen is een kostbaar bezit. Overheden kunnen dat koesteren met beleid gericht op het verlagen van vermogensongelijkheid en kansenongelijkheid, het bevorderen van interactie tussen en integratie van groepen met een andere culturele achtergrond, en het effectief reguleren van risico's verbonden aan nieuwe technologie. Nederland zou verder als lid van de Europese Unie kunnen inzetten op (economische) diplomatie en samenwerking om (handels)conflicten te voorkomen.

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/27/inkomensongelijkheid-in-nederland-ruim-onder-het-eu-gemiddelde>

Wat kunnen bedrijven doen om vertrouwen terug te winnen?

Ook bedrijven hebben een verantwoordelijkheid als het gaat om vertrouwen. Niet alleen door te proberen het vertrouwen van burgers in bedrijven terug te winnen, maar ook door bij te dragen aan het maatschappelijk vertrouwen. Een eerste stap is dat bestuurders van bedrijven een realistisch beeld hebben van het vertrouwen dat mensen in hun bedrijven hebben. Uit de PwC Trust Survey (2023) blijkt dat bestuurders dat vertrouwen sterk overschatten. Onderdeel van een realistisch beeld is ook het in kaart brengen van de belangrijkste aanjagers van vertrouwen in het bedrijf. Dat kunnen bijvoorbeeld gegevensbescherming of het behalen van bepaalde milieudoelen zijn.

Grote bedrijven kunnen verschillende stappen zetten om het vertrouwen te vergroten. Door kwantificeerbare vertrouwensdoelstellingen te stellen en bedrijfsonderdelen verantwoordelijk te maken voor de realisatie hiervan, komt er meer focus op het vergroten van vertrouwen in het bedrijf. Ook de communicatie met belanghebbenden over vertrouwen kan vaak beter. Meer openheid over ethische normen, anti-fraudebeleid, besluitvormingsprocessen en dilemma's kan helpen het vertrouwen te verhogen, net als het maken van een calamiteitenplan voor specifieke vertrouwensgerelateerde crises. Onderdeel van communiceren is ook luisteren: door actief te luisteren naar de zorgen en feedback van belanghebbenden en hierop te reageren, kunnen bedrijven laten zien dat ze betrokken zijn bij de gemeenschap waar ze deel van uit maken. Dat laatste kan ook door betrokken te zijn bij en bij te dragen aan maatschappelijke kwesties in de samenleving.

Dat bedrijven zich verantwoordelijk voelen voor herstel van maatschappelijk vertrouwen en deze stappen ook al zetten, blijkt uit de CEO Survey die begin 2025 is gepubliceerd. Aan Nederlandse ceo's vroegen we welke acties hun bedrijf de afgelopen 12 maanden daartoe heeft ondernomen. Slechts 1 op de 10 ceo's heeft geen specifieke acties ondernomen. De overige bijna 90% doet dat dus wel. Ongeveer de helft zegt transparant te rapporteren over dilemma's in de duurzaamheids- en jaarverslagen en/of dialogosessies met klanten en andere belanghebbenden te hebben. Circa een derde van de ceo's geeft interviews in kranten en op radio en televisie en/of heeft regelmatig gesprekken met politici en beleidsmakers om bij te dragen aan herstel van maatschappelijk vertrouwen.

De basis voor vertrouwen in bedrijven is en blijft het binnen wettelijke en maatschappelijke normen en binnen ecologische grenzen produceren van kwalitatief hoogwaardige producten en diensten tegen een redelijke prijs.

Literatuur

- Alesina, A. & E. la Ferrara (2002). Who trusts others? *Journal of Public Economics*, 85(2), pp. 207-234.
- Algan, Y. & P. Cahuc (2014). Trust, Growth, and Well-Being: New Evidence and Policy Implications. In P. Aghion & S. Durlauf (Eds.): *Handbook of Economic Growth* (Vol. 2, pp. 49-120). Elsevier.
- Arts, K. & N. Pouwels (2020). Pensioenvermogen en vermogensongelijkheid. CBS, 3 december.
- Bjørnskov, Ch. (2012). How Does Social Trust Affect Economic Growth? *Southern Economic Journal*, 78(4), April. pp. 1346-1368.
- CBS Statline (2024), Vertrouwen in mensen en in organisaties; persoonskenmerken, 1 mei, <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85533NED>
- Gould, E.D. & A. Hijzen (2016). Growing Apart, Losing Trust? The Impact of Inequality on Social Capital. *IMF Working Papers* (WP/16/176).
- Graafland, J. & E. de Gelder (2023). The impact of perceived due care on trustworthiness and free market support in the Dutch banking sector. *Business ethics, the Environment, and Responsibility*, 32(1), 384-400.
- Graafland, J. (2023). On rule of law, civic virtues, trust, and happiness. *Applied Research in Quality of Life*, 18(4), 1799-1824.
- Inspectie van het Onderwijs (2021), *Staat van het Onderwijs 2021*, Den Haag.
- Knack, S. (2001). Trust, associational life, and economic performance. *MRPA Paper* 27247.
- Limperg, Th. (1926), *De beteekenis van de accountantsverklaring in verband met de verantwoordelijkheid van den accountant*. Referaat voor het Internationaal Accountantscongres, Amsterdam. Later gepubliceerd als: Limperg, Th. (1933), *De functie van den Accountant en de leer van het gewekte vertrouwen*, MAB, oktober.
- Matlhaku, K. (2024). The mediating effect of trust on financial development and stock market comovement in BRICS economies. *BRICS Journal of Economics*, 5(2), pp. 103-130.
- PwC (2025), *CEO Survey*, @link
- PwC (2023). *PwC's 2023 Trust Survey: 9 key findings and lessons for business executives*. March.
- Uslaner, E.M. (2018). The Study of Trust. In: E.M. Uslaner (Eds.), *The Oxford handbook of social and political trust* (3-14). Oxford University Press.
- Vicq, A. de, S. Toussaint, T. van der Valk & M. Moatsos (2023). De vermogensongelijkheid stijgt sinds de jaren tachtig. *ESB*, 108(4820), pp. 156-157
- Zak, P.J. & S. Knack (2001). Trust and Growth. *The Economic Journal*, 111(470), 295-321.

Contact

Barbara Baarsma
Hoofdeconoom,
PwC Nederland
T: +31 6 24 2 047 07
E: barbara.baarsma@pwc.com

Agnes Koops-Aukes
Voorzitter raad van bestuur,
PwC Nederland
T: +31 6 53 70 65 37
E: agnes.koops@pwc.com

© 2025 PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Alle rechten voorbehouden. PwC verwijst naar de Nederlandse firma en kan soms naar het PwC-netwerk verwijzen. Elke aangesloten firma is een afzonderlijke juridische entiteit. Kijk op www.pwc.com/structure voor meer informatie.

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 149 landen met bijna 370.000 mensen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Bij PwC in Nederland werken ruim 5.900 mensen met elkaar samen. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.

De inhoud van deze publicatie is bestemd voor algemene informatiedoeleinden en dient niet ter vervanging van professioneel advies.